

UNITÁRIUS KÖZLÖNY.

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTIK: Dr. BRASSAI SÁMUEL és BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára egész évre 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.) Egyes szám ára: 24 fillér (12 kr.) A Dávid Ferencz Egylet rendes tagjai 5 évi kötelezettséggel egy évre csak 2 koronát fizetnek. Minden pénz Iszlai Márton egyl. pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra (unitárius leányiskola).

A feszület.

— Lenau. —

A ki arczát föl az égre tartja
S karjait kitarja ölelésre,
Hogy szívére zárjon egy világot,
Elkészült a megfeszítettésre.

Ily szeretet ritka már e földön
S hogy a példa soha ki ne vesszen,
Azért tartnak annyi buzgalommal
Téged Jézus, folyton a kereszten.

Jékey Aladár.

Hogy érzünk czélt?

Előttünk mindig az a kérdés lebeg, mit kellene tennünk, hogy a jövőnek biztosítsuk a valláserkölesi életet és a valláserkölesi életnek biztosítsuk a jövőt. Ehhez nekünk éppen olyan jogunk van, sőt még nagyobb, mint a gazdának ahhoz, hogy arról gondolkozzék, hogy milyen ekével lenne czélszerűbb szántani; honi vagy külföldi magvat jobb-e vetni.

Nem tagadjuk, hogy először a testnek kell élni, tehát először a gazdának kell hogy biztosítva legyen az alkalom, az idő s a jog arra, hogy a kenyeret megszerezze, de mi nem feledjük azt sem, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem Istennek minden igéjével.

Nézzünk csak körül. Minden legkisebb községben van gondoskodva arról, hogy az Isten igéjének hirdetője legyen. De mit tapasztalunk? Azt, hogy egy ember csupán magára, a lelki szántás és vetés új eszközei nélkül ma már nem tud célt érni. Ma szeretnek az emberek könnyebben jutni mindenhez, mint eddig jutottak. Ma már lehetetlenséggel határos, hogy olyan éhínség pusztíthasson egy országban, a milyen pusztított hazánkban 1816-ban. Ma a világ legtávolabbi részei segítségére tudnak jöni egymásnak. És jönnek is csodálatos készséggel. Csak egyet említünk meg. A mikor Toroczkó, Eperjes, Nagy-Károly városok a pusztító tűz áldozatai lettek, Magyarország úgy állott segítségére, mintha egy ember lett volna, s azonkívül nemcsak a csatornán túlról Angliából, hanem Ámerikából is jött a segedelem.

Ez az új idők szellemének köszönhető. Ezzel az emberiség boldogsága nagy mértékben biztosítható, de csak egyoldalulag, csak a test határáig.

Ez nem elég. A lélekre, a szellemre is éppen úgy kell gondolni, sőt a mennyiben nemesebb, istenibb, még inkább, mint a testre. A lélek eledelének mivélése eszközeit éppen úgy kellene tökéletesíteni, mint a testéit. Éppen úgy jutalomdíjakat kellene kitűzni annak a felfedezőnek, a ki a legjobb szószéki beszédet, a legszebb zsolnárt, a legtökéletesebb imát írja meg, mint bármely tökéletesített gép feltalálójának.

Egy szóval a lélek érdekében ugyanannyit, sőt még többet kell fáradni, mint a test érdekében. Mindenkinek saját lelkével s mindenkinek a sajátjával is, de a máséval is gondolni kell. Mindenkinek azon kell lenni, hogy a lélek mezeje se maradjon miveletlenül, már csak azért se, mivel a dudva, a gyom és a kártékony elemek ebből az egyből átszarmaznak a szomszédokra s azokról a többire s egy tag megrontja az egész testet.

Mi arról vagyunk meggyőződve, hogy a lélek mezejének a mivélése éppen oly nagy mértékben tökéletesíthető, sőt még inkább, mint a testté vagy a földdé. De csakis úgy, ha szüntelenül vele foglalkozunk, úgy ha versenyre kelünk a lélek munkálása eszközeinek fölélesztésében.

Ime itt van a lélek életének a tavaszsa a husvét. Tárja fel mindenki szive virágos tábláit, hadd olvassza le róla a nap melege a jégkérget, hadd legyen feltámadása. Fogjon fel mindenki egy

darabot a lélek mezejéből s kezdje mivelni azt Istentől nyert erejével. Különösen pedig a jövő reménységét, az ifjuságot, szeresse mindenki, vegye fel gondját, ha nem mindeniknek, bár legalább egynek s hasson rá javítólag, nemesítőleg. Legyen mindenki apostól, úgy a miként arra Jézus példát adott nekünk.

Igy czélt fogunk érni a lélek országában. Igy a lélek örökkévalóságának ez az ünnepe új jelentőséget nyer vallásos életünkben. Igy nem senyved el lényünknek isteni része a lélek. Igy minden évben új gyülmölcsöt fog teremni az is. Igy mindenki gyönyörűséggel fogja élvezni azt a tökéletesedést, a mely a lélek országában foly.

Fő és sziv.

Fő sziv nélkül veszedelmes.
Sziv fő nélkül kevés jót tesz.
Szerencse áldás ott vannak,
Hol fő és sziv együtt hatnak.

Bodenstedt Fr.

Nagy Lajos.

Miért ünnepeljük a husvétot?

Sokszor találkozunk olyan más vallásfelekezeti emberekkel, a kik csodálkozásukat fejezik ki, hogy az unitáriusok ünneplik a husvétot és találgatják, hogy vajjon mily alapon teszik azt. Ilyen kérdések voltak már vallásos lapokban is fölvetve. A felelet könnyű és egyszerű. Az unitáriusok többféle okból ünneplik a husvétot.

Először, mert a tavasz ünnepe.

A természet elkezd dalolni, festeni és építkezni. A nap magasabbra emelkedik az égen. Az emberek új tevékenységre gerjednek. A szántóvető, ha majd aratni akar, meg kell hogy kezdje a vetést. A természet a maga symphoniájában egy új részletet zenél. Nem kell-e az embernek is a hálaadás chorúsához csatlakoznia? Ha vizsgáljuk a régieknek a vallását, a kik az anyaföldet imádták és a napot istenségnek tekintették, az is csak azt mutatja, milyen mély jelentőséggel bír az emberre nézve a tavasz megünneplése. Isten jóságának ezen újabb megnyilatkozása a világban annál nagyobb jelentőséggel bír az emberekre nézve, minél magasabb és szellemibb fogalommal bírunk a vallásról. Ha jó egy hálaimát mondani minden reggel a megkezdett napért, éppen úgy hálát adhatunk, mikor a természet — melynek kalendáriuma nem mindig egyezik a miénkkel — megkezdí az ő új esztendőjét.

Másodszor, mert az unitáriusok nem feledkezhetnek meg krisztusi örökségükről. Husvétot mindig úgy ismerték, mint a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepét. Az egy oly ünnep, a mely szoros összefüggésben áll a vallás alapítójának történetével és a keresztény vallás egyik fő tanával, mely tan csodálatos befolyással birt annak terjedésére. Az unitárius gyülekezetek, épp úgy mint az orthodoxusok és baptisták, eleinte valóban idegenkedtek a husvét és karácson megünneplésétől, puritán elveiknél fogva. De ma, tényleg, a husvétot még általánosabban megünneplik az unitáriusok, mint a más vallásfelekezetük — és nemsokára mind átfogják látni, hogy ezen egyházi ünnep semmit sem veszít szentségében, sőt még valamit nyer humanitásában az által, hogy a pogány vallásu ünnepekkel kapcsolatban van.

Keresztény hit szerént, a husvét visszavezeti gondolatainkat a Jézus életéhez és feltámadásához. Azon történetnek nem a phisikai, hanem a szellemi elemei azok, melyek annak hatalmat és jelentőséget adnak. Jézus feltámadásának a tanát sokféle képpen fogták fel és fogják fel ma is az unitáriusok. Némelyek megegyezőleg az orthodoxusokkal, úgy hivatkoztak arra, mint a legkövetkezetesebb bizonyítékára a halhatatlanságnak. Mások nem vették észre, hogy ha a Jézus feltámadása úgy van elfogadva, mint egy különös történeti tény, akkor az emberiség általános végzetét bizonyítaná.

Az unitáriusok nem hiszik, hogy az ember csak az általános feltámadás idejekor tapasztalhatja azt, a mit Jézus tapasztalt. Némelyek úgy tartják, hogy a Jézus feltámadása nem annyira csoda, mint inkább rege. Némelyek, s ezek között vannak még modern unitáriusok is, azt hiszik hogy a Jézus szellemileg jelent meg tanítványainak, de ez szerintök nem kivételes dolog, hanem olyan közönséges tény, a melynek példája még a mi időnkben is fordul elé. Szerintök ez a természet rendje, tehát nem lehet csoda. Érdekes, hogy némely unitáriusok régen azért hitték a Jézus feltámadását. mivel csoda volt s némelyek azért hiszik ma, mivel nem csoda.

Harmadszor az unitáriusok azért ünneplik a husvétot, mivel az a halhatatlanság nagy ünnepe. Vannak, a kik Martineauval tartva, azt hiszik, hogy a halhatatlanság bizonyítása nem a Jézus feltámadásától, hanem az emberi lélek halhatatlan természetétől függ. A feltámadás története szolgálhat a halhatatlanság hite megerősítésére, de annak nem lehet alapja.

De bármilyen alapon hidjunk is a halhatatlanságban, ha egyszer meggyőződésé vált és hitté erősödött, mi is résztvehetünk a megünneplésében. Mi is megemlékezhetünk Jézusról és szellemi tanítványai nagy seregéről, a kik vele együtt abban fáradoztak, hogy az embert méltóvá tegyék a halhatatlanságra és a halhatatlan-

ságot méltóvá tegyék az emberhez. A husvét napján nemcsak azzal a vigasztaló reménységgel foglalkozhatunk, hogy a mi életünknek szebb és jobb folytatása leszen, hanem ezen a napon megújíthatjuk a mi kedveseink emlékét és foglalkozhatunk az áldott lelkekkel. Ekkor felújul szivünkben az az édes érzés, a melyet kedves halottjaink iránt éreztünk, s a mely áldottá és gazdaggá teszi életünket, újból vissza száll szivünkbe s eszünkbe juttatja, hogy ők élnek, hogy érettünk, az Istenért és az emberiségért élnek.

Hát nem kellő okok ezek arra, hogy a husvétot megünnepeljük?

(Angolból).

Zóra.

Kis leányom halálára.

Tél közepén, sok reménnyel telve
Ifju tavasz! oh mint vártalak!
Képzetemben vig dalára kelve
Ült a madár ringó lomb alatt.
Álmodoztam . . . most vagyok csak ébren,
Zöld levél, dal nem kell már nekem . . .
— Szűk koporsód keskeny rejtekében
Aludjál csak édes gyermekem.

Nyílni fognak ismét a virágok,
Nevelik a gyászt a lelkemen,
Mégkérdezik, hova leve párjok,
S nem tudok rá megfelelni, nem.
Nincsen szavam s ők nem értnek semmit
Zokogáson s hulló könnyeken.
— A míg nyitnak szép virágtestvérid,
Aludjál csak édes gyermekem.

Zöld mezőben kis patak beszél el
Nemsokára egy szép, bús regét,
Kék ibolyák tekintgetnek szélylyel
S bólintgatnak, mintha értenék:
»Jó leányka, szép tavasz virága
Nőtt fel a szülői kebleken,
De szemfedőt borítottak rája« . . .
— Aludjál csak édes gyermekem.

Hogy ha később vándor felhők járnak
Tarlott mezők, puszta táj felett,
Dalos ajka némul a madárnak,
S bús őszi szél beszélget veled:

Hervadó lomb majd megsugja néked
Milyen bús lett az én életem
S szegény anyád mit szenvedett érted,
— Aludjál csa édes gyermekem.

Aludjál csak, csendes legyen álmod,
Zavartalan, boldog éjszakád,
Jó anyáddal sirhantodhoz járok
S hulló könnyben szívünk adjuk át.
Nem fogyott el, nem fogy el reményünk,
Találkozunk egykor még veled :
Majd ha pályánk végzetéhez érünk,
A ragyogó csillagok felett.

Tarcsafalvi Albert.

Meghalt . . . föltámadott! . . .

Ki gondolná: mennyi bölcsesség, mennyi fájdalom s mégis mennyi erő és lelki üdeség; minő mély megadás s mégis minő soha nem szünő remény található akárhányszor egy közönséges, de becsületes s a vallás által ihletett kebelben? . . . Egyetlen kiejtett szó: nem egyszer nagy titok kulcsa; és ellenkezőleg egyetlen kiejtett szó, valamely mély titok létezését mutatja, de azt fel nem nyitja . . . Azt mondják: az arcz a lélek tükre, s oh mennyi rejtelmes tükörrel találkozunk! . . .

* * *

X . . . faluban szorgalmas, becsületes ember volt J . . . bácsi; józan élete és vallásossága ismeretes volt; becsülte mindenki. Jelszava volt: „ne tedd azt másokkal, a mit nem akarsz hogy mások tegyenek veled,“ s ennek valósága volt élete. Többször társalogtunk együtt s csaknem mindég volt valami kérdezni valója a szentiratokból. A mint ismeretesebbek lettünk, bizalmasakká váltunk. Kérdezősködtem egyéni és családi életéről. Emberem arczán mindig láttam valami rejtelmest, a mely valami mély lemondásnak s mégis lelki erőnek volt a jele.

Többektől hallottam, hogy az öregnek két fia van. Egykor őt is megkérdeztem e felől. Kérdésemre arcza rejtelmesbé vált s kissé vártatva felele: „mindenki azt mondja uram, hogy nekem két fiam van; de tessék elhinni, a mit mondok: igaz, hogy két fiam volt; az egyik él még, velem van, de a másik — az meghalt; uram egy fiam van hát csak!“

Az öreg rejtelmesebbnek látszott előttem most, mint korábban.

„Egyik él még,“ ezt tudom — gondolám, — hisz ismerem, itt van közöttünk, derék, becsületes ember s alig ha áll hátul az apján. De . . .

„A másik meghalt“ . . . valami mélyebbszerű titok létezését sejteté velem e két szó . . .

* * *

Egy nagyvilági városban sokat beszéltek Z. . . . uraságról. Mondák: egykor talán szegény fiu vala, de a szerencse kedvezett . . . volt esze . . . s használta. A beszédnél még többet suttogtak. S mint csaknem minden babonában, úgy csaknem minden suttogásban van valami igaz.

Hát a mit mások csak suttogni mertek, mi mondjuk el röviden.

Gazdag ember volt bizony Z . . . L . . . uraság; vagyona tömérdek, palotája fényes volt; a mit csak a kényelem kigondolhatott, azt mind megszerezte. Szobáit a legszebb butorok és képek ékíték; s ezenkívül volt egy gazdag képtára, melynek értékét mesés összegre tették. Mesés gazdagságát, a minthogy egyedül gyűjtötte, egyedül is élvezte. Az emberek félték, mert ismerték szerzési módját: hogy minponkint, még a legjobb barátját is rászedi, és az volt a különös, hogy olyan szépen tudott rászedni miundenkit, hogy a káros sohase merete rászedetését elárulni, mert őt érte volna első sorban a szégyen.

E gazdag ember károsított másokat. S ki tudja hány családot tett tönkre; hány szülőt dobott oda a nyomornak és inségnek; ki tudja, hány oly gyermek, a kikből derék emberek válhattak volna, lett így az egész életre megsemmisítve?

— Mennyi áldozat egy önző, önhaszonleső ember miatt!? . . .

Ez ember *fűsvény*, *fukar* volt a szó szoros értelmében. Az éhező nem kapott egy morzsát az asztaláról; a koldus nem kapott egy krajczárt a zsebéből. Az árvák sirása meg nem indította; a télen didergő hajléktalanok és ruhátlanok mellett ridegen ment tovább. A haza vagy az egyház oltárán, míg mások áldoztak, ő bezárta ajtaját.

— Mennyi szükség és mily kevés jóság!! . . .

Telhetetlen birvágy, önzés lakott ez ember szívében; nem ismerte az irgalmat. A kegyességet, részvétet és jóságot csak olyan gunyszavaknak tekintette, mint a melyekkel alkalmat kapnak az emberek mástól a vagyonát szép szerivel kicsalni. Nem gondolt soha arra, hogy „ne tedd azt másokkal, a mit nem akarsz hogy mások tegyenek veled.“ Ő csupa önzés, kegyetlenség volt.

— Vajjon van-e ilyen sok a mai világban?! . . .

Egykor e nagy városba ugyancsak egy gazdag, de mivel, jó lelkü uri ember jött idegen földről. Sokat hallott az *önző gazdagról*; elhatározá, hogy meglátogatja. A gazdag megtudta, hogy őt egy idegen uri ember fogja meglátogatni. Előre készült, hogy mikép fog kérkedni.

A látogatás napja elérkezett. A gazdag egymásután mutatá meg kincseit, s dicsekedett képtárával, majd így szólt: „nó uram, van-e még, a mit a világ nem látott, hogy festessem le azt?!“

„A világ oly sokat látott, — mondá az idegen — hogy ha csak a tüsszentést le nem festeted, nem tudom mi lenne más!“

„De várjunk csak — szóla ismét az idegen — van, a mit te, ugy hiszem, sohase láttál. s mit én se látok itt: festesd le a *kegyességet!*“ *

E váratlan megjegyzésre az *önző gazdag* elpirult, szégyen futotta el arczát; kissé gondolkozott s így válaszolt: „nem baj uram, lefestetem én azt ugy, hogy se földön, se égen hibát találni benne nem fog senki se!“

És a gazdag szavának állott. E pillanattól fogva ő maga lett a *kegyesség képe*. E pillanattól fogva megnyilt ajtaja, megnyilt kapuja és erszénye; letörölt sok keserü könnyet a szenvedők arczáról, befogadta a hajléktalant, felruházta a ruhátlant; menházat épített a kisdedeknek, meleg szobát a télen künn didergőknek, javító-intézetet az elvetemülteknek: áldozott a közmivelődés oltárán, adott a haza javára és emeltetett fényes hajlékot az úr szent nevének s e hajlék neve lön: *a kegyesség hajléka*.

* * *

Napok, hetek, hónapok teltek egymás után, a dúsgazdag jótékonyágának, kegyességének hire elterjedett mindenfelé. Hallottuk mi is mindnyájan, elismeréssel vagy méltánylattel szólánk felőle.

A jó öreg J . . . bácsi engem újra meglátogatott . . .

Ujra kérdém: „hány fia van csak?“ —

Tiszta, nyilt vala most arca s örömmel mondá: „Két fiam van uram!“

— Hogyan? —

Egyik velem —

— De a másik *meghalt?*! —

Föltámadott uram! —

* * *

Az *önző gazdag* az öreg *meghalt fia*, — a kegyes ember az öreg *föltámadt fia* volt! Csifó Salamon.

* A részlet „Boccaccio Dekameronjából“ van átvéve.

Gondnoki és tanári beiktató ünnepély.

Még nincsen két éve, hogy három ifju tanáruuk egyszerre iktattatott be az unitárius főiskolai tanszékekre, s ime a napokban ápril 25-én egy isk. felügyelőgondnok és három tanár egyszerre foglalta el székét a nyilvánosság előtt. Minő rohamos haladás volna ez, ha az egyik tanszék nem a Kovácsi Antal üres széke lett volna. A mult ünnepélyen ő fogadta az új tanárokat a régiiek körébe a barátságna, a szeretetnek azokkal a meleg szavaival, a melyek csak az ő áldott jó szívéből fakadhattak. Az volt hatyru dala! Most az ő helye is betöltetett.

Az ünnepély kiváló jól sikerült. A hallgató közönség a főiskola dísztermét megtöltötte. Nőink nagy számmal voltak jelen. Ott volt a tankerületi főigazgató Ngos Kuncz Elek úr s a helybeli tanítóképezdéből több tanár. A díszterem közepén, az elnöki asztal mellett Ferencz József püspök, P. Horváth Kálmán főgondnok, Dr. Brassai Sámuel és Kőváry László isk. f. ü. gondnokok, Molnár Sándor és Benkő Mihály az E. K. Tanács képviselői, Ulár Pál igazgató s a tanári kar foglaltak helyet. A beiktatandó gondnok Kozma Ferencz, Péterfi Lajos, Dr. Nyiredi Géza és Gál Kelemen tanárok az elnöki asztallal szemben külön asztalnál foglaltak helyet.

Dél előtt 10 órakor az ifjusági dalárda zengette el megnyitó énekét s még közben és végül énekelt, mindig nagyon szépen és gondosan. A legnagyobb elismeréssel szólhatunk a karnagyról Iszlai Mártonról, de az éneklő ifjak is megérdemlik a dicséretet.

A beszédek s illetőleg felolvasások versenyeztek egymással a szóközi erőben s eszmék gazdagságában. Kozma Ferencz gondnoknak írói tehetségét már a m. tud. akademia is elismerte, mi az ifju tanároknak egy új írói gárda erős tagjait ismertük fel, s ezzel röviden be is mutatjuk a beszédeket s értekezéseket.

Főt. *Ferencz József* püspök úr azzal a historiai megjegyzéssel nyitotta meg az ünnepélyt, hogy a mai azért nevezetes, mivel 1843 óta egy gondnok sem iktattatott be, a minnek magyarázata részint a szabadságharcz után bekövetkezett szomorú körülményekben keresendő. Kozma Ferencz beiktatandó gondnokhoz szólva, kiemelte azt a szakmiveltiséget, a melyet ő ez új állására hozott, s a tetemes szolgálatot, a melyet a Kozma-család tagjai egyházunkban a multban tettek. Ezután a beiktatandó tanárokat üdvözölte, mint a kikkel rövid két év alatt hat új tanár lépett a kolozsvári unitárius főiskola szolgálatába, a mi meglepően nagy haladás, ha tekintetbe vesszük, hogy nagyobb részök új tanszéket foglalt el. A főt. püspök úr a tanárok figyelmébe ajánlotta, hogy az oktatás mellett a nevelésre is fordítsanak kiváló gondot, mert a mi iskolánkban ez a kettő mindig karöltve járt. Végül hangsúlyozta a szükségét annak, hogy a tanár legyen vallásos, ragaszkodjék egyházához s annak is hozza meg az áldozatot.

Kozma Ferencz felügyelő-gondnok székfoglalója a *gymnasiumi nevelésről* szólott. „Azon megújuló kísérletek között, melyek a kö-zépiskolai oktatás rendezésére irányultak, a gymnasium olyan alapnak bizonyult be, a melyet mellőzni, nélkülözni nem tanácsos, nem lehetséges. Nemcsak a megszokás és kegyelet szól ez intézmény mellett, melynek nagyobb multja van, mint bármi másnak, — hanem föllép azon kétségbevonhatlan tény, hogy ez az emberiség műveltségével elválthatlanul összeforrt s annak igényei szerint fejlődött.“ Ez alaptételből indulva ki, rámutat a történelmi fejlődés fokozataira s azon reményének ad kifejezést, hogy a napirenden levő szervezési kísérlet is sikerülni fog; de itt nagy körütekintés szükséges s azért emelje is fel szavát minden illetékes tényező. Felolvasó hibáztatja a maximális tanterveket, a melyek tulterhe-lésre vezettek; e helyett minimális tantervet javasol, a mely lehetővé tegye a tanítási eredményt illetőleg a teljes szigort. Fejtegeti ezután azt a lábrakapott felfogást, mely a gymnasiumot kizárólag az egyetem előiskolájának tekintvén, tulhajtott követeléseket tá-maszt s minden szakban csaknem teljesen kiképzett ifjúságot vár. Ezzel szemben figyelmeztet a gymnasium általános jellegére, melynélfogva az az élet számára sok tekintetben bevégezett, általános műveltség adására van hivatva, még olyanoknál is, a kik később egy vagy más irányban szaktudósokká lesznek.

Az értekezés második fele a gymn. tisztán nevelői feladatairól szól, mi célra az internátusok megfelelő újjászervezését sür-geti. Buzdító szavakat intéz a tanárikarhoz és ifjúsághoz, hogy nagy és nemes hivatásuk betöltése által vele együtt karöltve munkáljanak az intézet jó kirnevének emelésén.

A *Péterfi Lajos* tanár beköszöntő értekezése e tárgyról szól: *a természet a Tompa Mihály költészetében*. A felolvasó általában annak feltüntetésével foglalkozott, hogy Tompára, a ki az anya-természetet minden változásaiban szerette, minő befolyással volt és költészetének minő sajátos jellemvonásokat adott. Ezek között van például annak fejtegetése, hogy a Tompa költészete a természet gyönyörködtető hatását erkölcsnemesítő irányban, kivált a virágregékben miképpen használta föl.

Dr. Nyiredi Géza „*A növény levél*“ című értekezésében vá-zolja a növényi levél külalakját, az alakok nagy számu változatos-ságát. A levelek színét. A levelek színe és a növény virágzata közötti összefüggést. Felemliti, hogy azon növényeknél, melyek-nek élénk színű levelei vannak, a virágzat nagyon satnya.

A levél életműködései közül az ugynevezett chlorophyl mű-köködést vázolja, mely működés az állatok légzése, a szerves tes-tek felbomlása által szénsavval fertőzött levegőt megtisztítja, a benne levő szénsavat elemeire bontja és újra alkalmassá teszi a légzésre.

Gál Kelemen „*az ifju Németországról*“ bemutatta azt az új irodalmi áramlatot, a mely a classicismus és a romanticismus ellen irányul és a társadalmi állapotokat irodalmi uton akarja reformálni, az irodalom körébe vonja a politikát, bölcsészetet és hirlapirodalmi uton a nagy közönségnek is hozzá férhetővé teszi elveit. Nevöket a német szövetségnek egy rendelete adja, a mely öt írót, kik az előtt semmi összeköttetésbe nem állottak egymással, egymással, egy irodalmi iskolává alakított. Foglalkoznak a nőemancipatio kérdésével, sürgetik a hűsnak jogaiba való visszahelyezését és a kiélt kereszténység helyébe egy új pantheistikus vallást akarnak a St. Simonismus példája után indulva, eléállítani.

Ulár Pál igazgató egy classicus szépségü beszédben foglalta össze a jelentőségét a gymnasiumi nevelésben azoknak a tárgyaknak, a melyeket az új tanárok fognak tanítani.

Az ünnepély után a beiktatott tanárok vendégeiként közös ebédre mentek Nagy Gábor vendéglőjébe mentek azok, a kik az ünnepélyen az asztalok mellett foglaltak helyet. Az ebéden sok jó kívánság és sok szép gondolat hangzott el. Kozma Fetencz a főt. püspök úr éltetésével kezdette, Péterfi Lajos P. Horváth főgondnokot, Dr. Brassai az új tanárokat s később a tordai és keresztúri iskolák tanárait éltette. Nagy Lajos, Benczédi Gergely, Kovács János, Péterfi Dénes, Grätz Mór, Boros György, Dr Veres Lajos, Boros Sándor versenyeztek egymással. Nagy Gyula verselt magára és másokra. Mint hogy minden gondolatot csak egy gyorsíró jegyezhetett volna le s egy külön Unitárius Közlöny fogadhatott volna be, megelégszünk azzal, hogy B. Gy. a két legöregebb tanárt Nagy Lajost és Ferencz Józsefét éltetve telfedezte, hogy két év múlva ismét lesz ünnepélyünk, de akkor már nem a jövőért, hanem a múltért fogunk poharat üríteni, a Nagy Lajos és Ferencz József egyházi, illetőleg tanári működése 40 éve alkalmából. Ugy legyen!

Presens.

Megszólt a harang...

Megszólt a harang,	A nap nyugodni tért,
Imára emberek!	Szólnak a harangok;
Munkátokra ma is	Hogy megsegített ma:
Erőt, segítséget	Hálát, dicséretet
Istentől kérjétek!	Istennek adjatok!!

Demeter Dénes.*

* Mutatvány szerzőnek közelebből megjelenendő költemény-kötetéből.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— **Bedő Albert** országos főerdőmestert, a magyar állam szolgálatában 25 év alatt végzett nagy érdemei elismeréséül márczius 4-én egy fényes ünnepéllal tisztelték meg a magyar erdészet hivatalnokai, nagyszámu tisztelői és barátai s egyszersmind számos emlékekkel is meglepték. Az ünnepélyen részt vett a miniszterelnök **Wekerle**, a földmívelési miniszter **Gr. Bethlen** s az országház elnöke **Br. Bánffy Dezső** s több számos notabilitás. Az ünnepelt ny. unitárius lelkész **Bedő Lajos**nak a fia. Tanulmányait az unitárius iskolákban kezdette. A kolozsvári főiskola tanárai üdvözlő iratot küldöttek; egykori tanára **Nagy Lajos** megjelent az ünnepélyen s a nap estvéjén rendezett fényes banquetten egy igen szépen sikerült pohárköszöntőt mondott, melynek utolsó sorait magunkéva tesszük s ide iktatjuk:

Midőn **Bedő Albert** országos főerdőmester úr az ország letarolt és kopár helyeit befásította, önmagának is ültetett egy szép nemes élőfát, az érdemnek élőfáját. Az ő fája mélyen a honszeretben gyökeredzik. Ez a fa, 25 évi államszolgálat alatt nagyra nevelkedett, terebélyes ágain meghozta az elismerésnek, közbecsülésnek virágait; termett sok jó gyümölcsöt a haza javára; de neki a legédesebbet adta: a hiven teljesített kötelességnek édes öntudatát; felső galyai közt állandó fészket rakott egy fényes tollu kis madár: a jó hírnév madara. Ez a kis madár a merre száll bérceken és völgyeken és túl a Kárpátok ormain, mindenütt a **Bedő Albert** nevét zengi . . . én sem hangoztatok mást: éljen **Bedő Albert**!!

— **A „Fiatalság Barátja”**-nak hozzám küldött 20 példányát elárusítottam. Az elárusításban kitünő segédeim voltak a benzédi és kobát-demeterfalvi községi tanítók; a vevők pedig ezen két községben fennálló önképzőkör tagjaiból teltek ki. Meg is vagyok győződve, hogy legjobb és legkönnyebb kelendősege ott van a „**Fiatalság Barátja**”-nak, a hol barátai vannak a tanulásnak, a haladásnak. Adja Isten, hogy egyházi életünkben megkezdett új irány eszméit minél szélesebb körben terjeszthesse a „**Fiatalság Barátja**”.

Még egy igazán dicséretre méltó dologról kell írnom. **Felső-Benzédi** leány-egyházban a hivek áldozatkészségével épített templom már sok jelét mutatja a buzgóságnak. A hivek öhajtságára — **Alsó-Benzéddel** egyetértőleg — úgy állapotunk meg, hogy **Kobát-Demeterfalván**, **Alsó-Benzéddben** és **Felső-Benzéddben** tartandó filialis templomozások (vasárnap délutánoként) közül minden ötödik **Felső-Benzéddben** tartassék. Leány-egyházam avval hálálta meg készségemet, hogy a mult évben a két Benzéddben adakozás útján gyűjtött 20 l. véka törökbuzával magtárt alapított a felső-benzédi leány-egyház szükségének fedezésére és a templom fenntartására. Ezen kívül egyes buzgó tagok áldoztak a kis templomnak belső csinosítására; nevezetesen **Firtos Istvánné Ádám Rozália** egy csinos, arany rojttal ékített, piros szószerk takarót, — **Gáspár Mózes** nejevel **Bözödi Mária**val egy **Urasztalt** és erre az **Urasztalra Benzédi Dánielné Pálfi Eszter** egy csinos törökös szövésű takarót ajándékozott.

A templom földjének téglával kirakására is már megtétettek a lépések. Egyik buzgó hallgatónak ígérteét bírom, hogy a templomi munkák betetőzéséül a templomi székeket saját költségén megfogja festetni. Rendkívül örvendek a haladást tanúsító ezen mozgalmaknak.

G y ö r f i F e r e n c z.

— **A munkásosztály** mulattatására az oxfordi unitárius papnövédek, febr. és márcz. havak folyamán, estélyeket rendeztek, melyek élénk érdeklődést keltettek szegényebb körökben. Minden egyes osztály programja (8—10 óráig) szavallatokból, zenedarabok és rövid (mindig tréfás) drámai jelenetek előadásából állott, minden belépti díj nélkül. Hogy egy-egy magyar kesergő nótát vagy ropogós csárdást is szívesen hallgattak meg, azt akár el is hallgathatom. S ha tán valaki megrögtta volna őket, hogy a komoly tanulmány álarczát a természetes és

mulattató vidorság ábrázatával cserélték fel, s együtt ültek az egyszerű publikánusokkal; — a védelem csupán ennyiből áll: „Az egészségesegek nem szükkölködnek orvos nélkül.“

A költséget Carpenter tanár ur volt szives fedezni. — ns. —

— **Iskola felavatási ünnepély.** II.-karácsonfalvi ekkleziánkban márczius 4-én avatták fel ünnepélyesen a mult nyár folyamán épült új iskolamesteri lakházat és kapcsolatos nagy tantermet. Ez épület a falunak és a templom szomszédságának kiváló disze.

Az ünnepély a tanteremben 26 iskolás gyermek összhangzatos éneklésével kezdődött helybeli és vidéki nagy közönség jelenlétében, mely az udvart és a lakrészeket is megtöltötte. Az éneklés után Barabás Emma VI. o. t. leányka szavalta el szépen Tompának a „a gyülekezetbe“ című imadalát, melyet Darkó Sándor esperes beszéde követett. Ez után Derzsi Józsefnek „a virágok róla“ című felolvasása szerzett sok barátot a gyermekek és iskola ügyének. Végül Ajtai János almási pap mondott emelő beszédet. Benczédi Mózes iskolamester és községi másodtanító énektanítási képességének kiváló jelét adta a 2—3 szólamu összhangzatos énekeltekkel. Betölt, hogy: a gyermekek szája általa rendeltet el Uram a te dicséretedet.

Ünnepély után kosaras táncvizgalom volt az új iskola javára. Tiszta jövedelem 8 frt 10 kr., de sokkal nagyobb az erkölcsi nyereség. Zobor.

— **Derzsi népes ekkleziánkban** buzgó a. Bán Mózes indítványára ezelőtt egy néhány hónappal a fiatalság rézhangszerekkel felszerelt zenetársulatot létesített. Célja, hogy a korcsmai mulatságok helyett nemesebb ideltöltéssel foglalják el magokat s temetések és más alkalmakkor közreműködjenek.

Hogy a cél elérjék, heten nem kevesebb mint 150 frtot tettek össze az eszközök beszerezhetőjére Ringer Károly urat megnyerték karnagynak, ki a hét fiatait — aránylag nem magas díjért — tanítani kezdte oly örvendetes eredménnyel, hogy folyó hó 12-én fáradságok első zsengejét, lelkes papjok névnapja alkalmával, bemutathatták.

Derzsbén egy pár év mulva egy tökéletes zene-társulat leend, melynek nemes versenyeiben a község és kör sok lelki gyönyörűséget élvezhet. Ez alkalmal Szathmári Miklós indítványára egy zene-alap létesítésére adakoztak: Sándor Gergely 2 frt és 5 véka búzát, Farkas József körjegyző 1 frt 03 krt, Farkas Józsefné 20 kr., Szathmári Miklós 1 frt, Dimény Sándor (Szt.-Pál) 50 kr., Dimény Sándorné 20 kr., Pütkösti Gyula (H.-Kar.) 60 kr., Pütkösti Gyuláné 20 kr., Pál Ferencz (H.-Okl) 50 kr., Pál Ferenczné 20 kr., Kis Jakab 30 kr., Mátyás János (Muzsna) 30 kr., Pál József 20 kr. Összesen 7 frt 23 kr. és 5 v. buza. Kezdetnek szép. A mag el van hintve. Az ég áldása legyen azon, hogy gyümölcsözzenek. M. J.

— **Kicsiny, de lelkes sereg.** Szőkefalvi egyházközségünk kevés számú hivei vallásos buzgóságuknak, egyházas érzületeknek szép és dicséretes jelét adták ismételten. A nem régen küldött királyi adományt leghálásabban úgy vélték megköszönni, ha a magasztos célét nemcsak munkaerejükkel, de áldozatukkal is minél gyorsabban megvalósítják. E végből egy kisebb iskola építésére *tízezer téglát* ajánlottak fel. Ez összeghez járultak: Gvidó Béla, S. Szabó László, Sz. Muzsnay Kálmán, Ferencz Márton, Ferencz István, Miklós Mihály és Puja Mátyás (czigány) 1000—1000 drb., Ferencz András, Ferencz Imre, Ferencz József, Hegyi János és Szabó János 500—500 drb téglával. A nemes törekvést koronázza méltó siker!

Szőkefalva, 1893. február 15.

Gvidó Béla, unitár. pap.

— **A brassói unitárius leányegyház** részben saját javára, részben a brassói református orgona-alapra 1893. évi április hó 3-án a Redoute terméiben táncszal egybekötött dal- és zeneestélyt rendez. Belépti jegyek ára: személyjegy 60 kr.; — családjegy 1 frt 20 kr.

— **Korondon** mult novemberben Katona Mihály énekvezér ifjusági önképzőkört alakított. Egyelőre a községi iskola helyiségében gyűltek össze, de onnan a buzgó (?) községi tanító kizárta. Most a mesteri háznál gyűlnek össze hetenkint kétszer s egyházi és világi éneket tanulnak, számolnak, írnak, olvasnak. Két bált rendeztek, melynek jövedelme 22 frt volt, melyből hírlapot s könyveket hoztattak. Helyes! csak előre!

— **Hazánk legújabb térképe** Homolka József szép s világos rajza után most jelent meg az Athenaeum Kézi Lexikonának 35. füzetében. Ezen kitűnő s a legújabb adatok alapján szerkesztett térképen. nem csak minden megye más-más színnel van feltüntetve, hanem megtaláljuk benne hazánk minden jelentékenyebb városát s községét, az összes vasúti vonalakat, továbbá a kir. táblák területeinek határait, valamint székhelyeit, a törvényszéki helyeket, nagyobb vasúti állomásokat, szóval e kis mesterműben a közigazgatási, törvénykezési és közlekedési szempontok egyaránt érvényesülnek. A Kézi Lexikon új füzetéről (most a 35. és 36. füzet jelent meg) általánosságban csak ismételhetjük, a mit már több alkalommal mondtunk, hogy a Kézi Lexikon házagotló, hazai művelődési szempontból felette fontos és közérdekű vállalatnak bizonyult, mely a maga lábán is megállhat, a mennyiben minden más Lexikont nélkülözhetővé tesz, míg idegen, különösen német Conversations-Lexikonok kiegészítése gyanánt épen-séggel nélkülözhetlen hazai vonatkozású függeléké képez. Az Athenaeum Kézi Lexikona most a T betű végéhez közeledik, s így nemsokára (mint értesülünk már 4 hét mulva) befejeztetik. A teljes mű 98 önnálló melléklettel füzeve 12 forintba, kötve 16 forintba fog kerülni, s a részletfuzetéssel foglalkozó könyvkereskedések utján 1 fitos havi részlet mellett lesz megszerezhető.

— **Az országban legelőször alakult kolozsvári 1848-49. országos ereklye muzeum** az összes lelkészekhez felkérést és gyűjtő s egyuttal tájékoztató könyvecskét küldött az ereklye muzeum szervezete, beosztása és gyarapítására irányítandó módozatokról. A küldeményhez csatolta a muzeum hivatalos lapjának, az 1848-49. Történelmi Lapoknak egy mutatvány számát, a mult évi folyamának tartalomjegyzékét. E küldeményre ez úton is felhívjuk a lelkészek figyelmét, a muzeum pedig ereklyékkal való gazdagítása érdekében szives pártfogásukat és nagybecsű hazafias munkásságukat kéri. A kinek a muzeum felkérése a kezéhez nem jutott s körében a gyűjtés nemes munkájában részt akar venni: sziveskedjék ez iránt levelezőlapon az alólirt igazgatósághoz fordulni. — A kolozsvári orsz. ereklye muzeum igazgatósága.

— **Felhívás előfizetésre.** Demeter Dénes papjelölt egy kötet költeményére hirdet előfizetést. A kötet vallásos, hazafias és szerelmes költeményeket tartalmaz. A főtisztelendő püspök urnak lesz ajánlva. Tizenkét íven, csinos kiállításban junius elején jelenik meg. Egy kötet ára: 1 frt. Az előfizetések május 15-ig akár hozzá (unitárius papnevelő intézet), akár a kiadó Gombos és Sztupjárhoz (Lyceum-nyomda) küldendők. r. s.

— **HALOTTAINK.** Tarcsafalvi Róza, Tarcsafalvi Albert vagyasi tanító, lapunk dolgozó társa kedves kis leánya február 27-én meghalt a szülők nagy fájdalmára. Ószinte részvételt vagyunk a lesújtott szülők fájdalomában s kívánjuk, hogy a hit és dal hozza meg az enyhületet szívóknak. — Gothárd Zsigmond sztánai birtokos, egyházi tanácsos márczius 3-ikán, élete 68-ik évében meghalt. Fáradhatatlan munkás férfi, nemes szívű jó atya volt. Múltán hullatják könnyeiket a gyermekek és rokonok. — Györffi Lajos VI. gymn. o. t. márcz. 10-én és Bedő Béla V. gymn. oszt. tanulók márcz. 25-én a szülők háznál elhunytak. A szülők fájdalma s tanuló társaik részvéte kísérte sirjokba. Béke lengjen poraik felett!

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

Irodalmi pályázat. Figyelmeztetjük az érdeklődőket, hogy a főt. Ferencz József püspök ur pályadíjaira hirdetett irodalmi pályázat határideje május 1-ső napja. A pályamunkák ekkorra küldendők az egyleti titkárhoz Kolozsvárra.

Fiatalság Barátja. A mint már jeleztük, a Fiatalság Barátjából egy új számot fogunk kiadni a confirmatio alkalmából. Az új szám május 1-ső napjára jelenik meg s úgy lesz szerkesztve, hogy mind a confirmatio, mind az iskolai év bezárása alkalmából emléktül, vagy jutalmul adható legyen. Egy emlékkép is leend benne, s az ára most is csupán 10 kr. lesz abban az esetben, ha egyszerre legalább 10 példány rendeltetik, különben 12 kr. Melegen kérjük a fiatalság barátait, hogy készítsék az útát az új „Fiatalság Barátja” számára s tájékoztassanak a szükséglet felől.

A háromszéki fiók-egylet április havában S-Köröspatakon egyleti ünnepélyt rendez, melynek programjából kiemeljük, hogy felolvasást, esetleg szabad előadást Varkonyi Endre s. szentgyörgyi ref. tanár „A vallás-szabadságról” fog tartani Ez ünnepélyen nemcsak a tagok, de valláskülömbőség nélkül, mindenki részt vehet. Az ünnepély sorrendje: 1. Ima 2. Predical Csifó S. 3. Harmonikus éneklés. 4. Elnöki megnyitó. 5. Felolvasás, esetleg szabadelőadás: t. Varkonyi Endre. 6. Ének. 7. Szaval Cserei Gyula árkosi igazgató-tanító. 8. Ének. 9. Felolvas Szinte Sándor, martonosi tanító. 10. Elnöki bezáró s a pályázat eredményének kihirdetése. 11. Ima Simó János által. -Az ünnepély napja a napilapokban fog közöltetni.

Még egyéb ünnepélyünk is lesz júniusban, Jubilálunk nagyrabecsuált esperesünk 40 éves papságának évfordulóján. ai.

A D. F. Egylet pénztárába 1893 feb. 24-től—márcz. 24-ig a következők befizetések történtek.

1 frt rendes tagsági díjat fizettek:

1891-re: id. Csongvai Károly, M.-Vásárhely. Székely János, Torda. — 1892-re: Antoni Albertné, Kolozsvár. Bartha Ferencz, Verespatak (1891-re is). — 1893-ra: Huszár Gyula, Adámek Jánosné, Müller Gyula, Kolozsvár. Létai Máté, Ar.-Rákos. Simon József, Toroczko. Csegezi Mihály, Nagy Balázs, Torda. Rákosi Józsefné, Abrudbánya. Gruber József, Szánthó György, Barabás Sándor, Raffaj Zsigmond, Verespatak. Huszár Károly, Folt Tóth István, Kolozsvár.

1 frt 20 kr. előfizetési díjat fizettek:

1893-ra: Ifj. Kómis Lajosné, M.-Kályán. Lászlóczi Samu (király-utcai), Kolozsvár. Desbordes August, U.-Szt.-Péter. Lőrinczi Dezső, Fogaras. Strobel Károly, Kolozsvár. Orlok Ferencz, Várfalva. Gerjovics József, Somberék. Id. Daniel Gábor alapító t. Olasztelek. Májai Domokos, Jobbágyfalva. Bartha Rezső, Vaiszló. Rákosi Józsefné, Aduudbánya. Kanyaró Mihály, Várfalva. Hajós János, alapító t., Kolozsvár. Keresztes Pál, Veszprém. Szász Domokos ev. ref. püspök, Kolozsvár. Filep László, M.-Szt.-György. Sebes Pál, Budapest.

Maroskőrből fizettek 1892-re: Gál Ferencz, Ürmösi Kálmán, Némethy Ida, Csókfalvi ekkla. — 1893-ra: Szentkirályi, iklandi, kaáli, szentmártoni, gálfalvi, szentlászlói, szentháromsági, csókfalvi, ernyei és vadadi ekklésiák. Filep Domokos, Lőrinczi Dénes (92-re is), Simó József, Csép János.

Küküllőkőrből fizettek 1889-re: Gálfalvi István, Nagy János (1890—91-re is). — 1890-re: Kis Sándor (1891—92-re is). — 1891-re: Vajna Lajos (1892—93-ra is). — 1893-ra: Molnár János, Útő Lajos, Geréb Zstgmond, Dombói dalkőr.

Udvarhelyi fiókért Kisgyörgy Sándor pénzt 32 frtot.*

Háromszékkőrből 1892-re: Ráduly Jánosné, id. Bedő Andrásné, özv. Téglás Mihályné.

* Kérünk kimutatást.

A Fialtság Barátja című kiadványra fizettek: Gyórfi Ferencz, Szt.-Mih. 2 frt. Máthé Sándor, Városfalva 1 frt. Ifj. Kómis Lajosné 80 kr. Ferencz Józsefné, Kolozsvár 3 frt. Létai Máthé, Ar.-Rákos 1 frt. Orbók Ferencz, Várfalva 40 kr. Raffaj Zs. Verespatak 1 frt. Csegezi L. Bágyon 2 frt. Adorján D., Torda 5 frt. Bartók Endre, Kede 1 frt. Gyórfi István, H-Szt.-Márton 2 frt. Özv. Faluvégi Lidia, Budapest 1 frt. Vas István, H-Szt.-Péter 1 frt. Biró Lajos, Kolozsvár 8 frt 50 kr. Kriza Sándor, N-Ajta 1 frt 10 kr. Fekete Domokos, Pipe 1 frt. Ifj. Pap Mózes, Sz.-Keresztur 1 frt 60 kr.

Tisztelettel kérem, a kik még hátralékban vannak, tartozásaik beküldésére. Kolozsvárt, 1893. márcz 23.

Iszlai Márton,
pénztárnok.

Szerkesztői izenetek. Ü. S. F—a Hasonlókat és másokat is szívesen fogadunk. Azt az országos ritkaságot, a mikor ki lesz dolgozva küldje be. — B. R. urnak Va—ó. A „Közlöny“ megindult. Az „Unitárius vallás fölveit“ egy egyházi beszédben megküldöttük. Bővebb tájékozást szerezhet az unitárius vallás felől a következő művekből: Ferencz József: Unitárius Kis Tükör (60 kr.) Dr. Brassai: Nézetek a vallás eszméjéről (35 kr.), Ferencz J. Unitárius Káté (40 kr.), Unitárius Kis Könyvtár. Budapest (Koháry-utca 4. sz.) Derzsi Károly unitárius lelkésznel 53 füzet 2 frt 50 kr. Kanyaró Ferencz: Unitarismus Magyarországon 1 frt 50 kr. Kaphatók Kolozsvárt Horatsik J. és Stein János könyvkereskedőknél. — Dr. H. D. Árkosi D. néhai esperes életrajzát kézhez vettük. Reméljük, hogy arcképpel adhatjuk már a jövő számban. — M. J. M—a. Köszönjük. Több nem fért be. — J. J. Gy—F. Intézkedtünk. — Tob Zs. Ifva. Köszönettel vettük s elintéztük. — Sz. J. Bp. 1891—1893 évekre 3 frt 60 kr. — O. F. urnak V—fva. Az újabb adatott is köszönjük. A fizetés egészen rendben van, nyugtázva van, csak tessék jobban utánna nézni a Közlönyben. — F. A. Bn. Sziveskedjék rövidebb kivonatban beküldeni Az E. úr Javaslatá egészen helyes, de jó lesz megfelelő alakba önteni. — Betai. Az indítvány a közelebbi gyűlésen tárgyalatik. Az ígért cikkeket várjuk. — J. M. O—rd Mindent köszönünk. — M. F. S. Budapest. Sajnos, de már készen volt a lap. — D. J. K. Elkésve érkezett.

Figyelmeztetés. Figyelmébe ajánljuk lapunk t. olvasóinak, hogy a lap szétküldése körül előforduló nehézségek ügyében ne a pénztárnokhoz, hanem a szerkesztőséghez sziveskedjenek fordulni.

Új előfizetőknek és új tagoknak ingyen küldjük meg Ferencz József püspök ur felolvasását „Vallásos dolgokról“; a budapesti unitárius templom képét, s e mellett egyet a Simén Domokos, Dr Bartók István tanárok és B Orbán Balázs képe közül, tetszés szerint.

Az „Unitárius Közlöny“ I—V. kötetéből teljes példányokkal rendelkezőnk. Egy-egy kötet 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

TARTALOM: Feszület. (Lenau). Jékey Aladár. 49. lap. — Hogy érjünk czélt? 49. l. — Fő és szív. (Költ.) Nagy L. 51. l. — Miért ünnepeljük a husvétot? Zóra. 51. l. — Kis leányom halálára. (Költemény). Tarcsafalvi Albert. 53. l. — Meghalt . . . föltámadott! . . . Csifó Salamon. 54. l. — Gondnoki és tanári beiktató ünnepély. Presens. 57. l. — Megszólint a harang. (Költemény). Demeter Dénes. 59. l. — Egyházi és iskolai mozgalmak 60. l. — Egyleti élet és munkásság. 63. l. —

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt. (Belközéputcza 10.)